



Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia, Körömend

Emlékezés Hirschberg Ernőre

„A szobor marad!”

A volt köröмени esperes plébánost Hirschberg Ernőt látogatta meg volt káplánja Hencz Ernő a kórházban. A súlyos beteg esperes utolsó hónapjait élte már. Beszélgetésükben szó esett a főtéri Mária szoborról. Mintha élete egyik legnagyobb sikerét akarta volna közölni káplánjával, amikor ezt mondta: Atya, a szobor marad!

Miről volt szó? Mindannyian jól ismerjük a Főtér közepén álló négy méteres klasszicista stílusban készült oszlopot és a rajta álló Mária szobrot. 1822. december 31-én emeltette herceg Batthyány-Strattmann Fülöp. Már előbb is állt a téren egy Mária szobor. Úgy látszik, hogy ez az újabb szobor felállítása után is a téren maradt. Az uradalom építési hivatalának egy 1848. évi költségvetési javaslata szól arról, hogy ez a lebontott Mária szobor „Rába Doroszlóra” helyeztessék át. Ettől kezdve „nyoma veszett” a szobornak, mert a mai Csákánydoroszlón nem található. Áll viszont a horvátnádaljai templomtéren egy nagy Mária szobor, amelynek eredetéről semmit sem tudunk: mikor, hogyan került ide? Nagy valószínűséggel azonos a köröмени Mária-szoborral. Csak eddig jutott el, s nem került Rába Doroszlóra.

A főtéri Immaculata-szobor szerepel még a Szegények Orvosa halála után Körömend nagyközség képviselőtestületének 1931. május 2-án tartott rendkívüli közgyűlésen. Elhatározták, hogy herceg Batthyány-Strattmann László emlékezetére az ősei által emelt piactéri Mária-szobor fejét villanyfényű glóriával veszik körül.



“Minden forrásom belőled fakad!”
Zsolt 137





Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia, Kőrmend

Emlékezés Hirschberg Ernőre

A szobor 1945 után veszélybe került. 1963. július 17-én Hirschberg esperes arról számolt be a püspöknek, hogy ismeretlen tettesek a Immaculata szobor vaske-
rítéséből letördelték az oszlop pálcikákat, s csak mutatóban maradt meg belőlük né-
hány. A műemléki bizottság kérte a plébánost, hogy a vaskerítést csináltassa meg. A
munkadíj 1548 Ft lenne. A következő levele 1964. július 20-án kelt. Arról számol be,
hogy a helyi Tanács kívánsága, hogy a főtéren álló Mária-szobrot az egyházközség
egyházi területen /jelenleg ez csak a templomkert lehet/ állíttassa fel. Kéri a püspöki
hivatalt, hogy hozzájárulás esetén kérje, hogy a költségeket a község viselje, továbbá
azt is, hogy a híveket a szószékről megnyugtathassa a hozzájárulásról. A püspöki hi-
vatal július 25-én közli az esperessel, hogy a hivatalhoz ilyen megkeresés nem érke-
zett, továbbá a szobor áthelyezése csak a Műemlék hozzájárulásával történhet meg.
1965. február 26-án azt kéri az esperes a püspöki hivataltól, hogy miután a községi
Tanács elhatározta a szobor átszállítását, az egyházközség bizottságot alakíthasson a
szobor helyének kijelölésére és átszállítására. „Ennek a bizottságnak felállítására és
eljárására azért is szükség van, - írja az esperes -, hogy gondoskodhasson egyes ese-
tekben előadódható kedély felháborodás tapintatos lecsillapításáról, akik a szobor
átszállításában magánkezdeményezést vagy egyház- és vallásellenességet gondolnak
felfedezni.” A püspöki hivatal jelzi, hogy az engedélyt csak a műemléki hozzájárulás
és a községi megállapodás beérkezése után adja meg. Megengedi, hogy a szobor
ügyében bizottság alakuljon. 1965. március 6-án újabb jelentést küld Hirschberg es-
peres a püspöki hivatalnak: jelzi, hogy a közvélemény megnyugtató tájékoztatására
csak akkor kerül sor, ha az áthelyezésről írásbeli dokumentumot kap, amit eddig nem
kapott meg.

Megható az a levél, amelyet Kőszegi János ny. tanító – ahogy írja – „mint szü-
lőföldem szerelmese és emlékeinek ápolója” – a Műemléki Felügyelőségnek írt (ér-
demes lenne szóról-szóra közölni.) Leírja a szobor szépségét, majd azt, hogy a temp-
lomtér már eddig is zsúfolt emlékei miatt ott az Immaculata szobor nem érvényesül.
Hivatkozik a Magyar Nemzeti Múzeum Elnökségétől kapott levélre, amelyben elis-
merték érdemeit a háború utáni emlékek mentéséért. 1965. március 28-án az egy-
házközség képviselőtestülete rendkívüli gyűlést tartott. Ebben leszögezik, hogy az Im-
maculata szobor a legjobb helyen van. Az egyházközség a kőrmendi rk. hívek nevében
a szobor áthelyezése ellen szavaz. Az elhelyezésre a templomkert nem alkalmas. Ha
ennek ellenére a szobrot mégis elviszik eddigi helyéről, ehhez beleegyezését nem



“Minden forrásom
belőled fakad!”



KÖZSÉGI MŰEMLEKI BIZOTTSÁG
KŐRMENTI PLÉBÁNIA
2009. évi 1. sz. határozat



Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia, Körmen

Emlékezés Hirschberg Ernőre

adja, csak mint sajnálatos tény tudomásul veszi. Ha mégis elhelyezik a szobrot, az az egyházközség közreműködése és hozzájárulása nélkül történhet.

1965. április 19-én Hirschberg esperes tájékoztatja a Püspöki Hivatalt, hogy a szobor áthelyezésével kapcsolatos döntés még nem született, mert a Műemlék a tárgyban kitűzött tárgyalásra senkit nem küldött el. A szakemberek részéről jegyzőkönyvi javaslat született, e javaslatot a Műemléki Felügyelőségnek jóvá kell hagyni.

A már két éve tartó levelezések a szobor áthelyezésével kapcsolatban befejeződnek. Valószínűnek tartom, hogy Hirschberg esperesnek jó kapcsolatai voltak a Műemléki Felügyelőséggel. Az ő engedélyük nélkül viszont nem mertek a szoborhoz nyúlni a körmendi vezetők. Vagy talán le is tettek a szobor áthelyezéséről? Ennek tudható be, hogy a beteg esperes ki merte jelenti betegágyán: a szobor marad. Jó szolgálatot tett ezzel, mert most vissza kellene helyeznünk eredeti helyére...

Horvátnádajka, 2020. július 13.

Dr. Gyürki László
nyugalmazott plébános



Bedöcs Gyula fotója Hirschberg Ernő síremlékéről az Alsóberki temetőben



“Minden forrásom
belőled fakad!”

